

DLACZEGO BLISKI WSCHÓD JEST MIEJSCEM KONFLIKTÓW ZBROJNYCH?

MAGDALENA ANNA
JANKUN

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania geografii w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Miterka
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Adresat:

uczeń klasy VIII szkoły podstawowej

Miejsce:

gabinet geograficzny

Czas realizacji:

1 godzina dydaktyczna

Temat:

Dlaczego Bliski Wschód jest miejscem konfliktów zbrojnych?

Podstawa programowa:

XIV. Wybrane problemy i regiony geograficzne Azji. Azja jako kontynent kontrastów geograficznych; Uczeń: 10) wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie, identyfikuje ich główne przyczyny i skutki; 11) wykazuje postawy ciekawości i poszanowania kultur i religii.

Cele lekcji:

Scharakteryzujesz Bliski Wschód oraz wyjaśnisz przyczyny konfliktów zbrojnych na tym terenie.

Kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje matematyczne.

Cele szczegółowe operacyjne:

- wskażesz na mapie państwa zaliczane do kręgu państw Bliskiego Wschodu;
- określisz cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego tego regionu;
- omówisz znaczenie gospodarcze państw Azji Południowo-Zachodniej z uwzględnieniem roli ropy naftowej – głównego surowca energetycznego występującego w tym regionie;
- wskażesz państwa Azji Południowo-Zachodniej, w których występowały lub nadal trwają konflikty zbrojne, podasz ich przyczyny i skutki.

Metody/formy pracy:

wykorzystanie narzędzi ICT, metoda burza mózgów, mapa mentalna, metaplan, metoda gadająca ściana, praca indywidualna, w parach, w grupach oraz całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

podręcznik oraz e-podręcznik do nauczania geografii, tablica interaktywna, tablety/komputery, aplikacja Quizziz.com, Google Earth, atlasy geograficzne, zasoby internetu.

Narzędzia TIK do wykorzystania na tej lekcji oraz cel ich zastosowania:

e-podręcznik www.epodreczniki.pl/reader/c/140479/v/latest/t/student-canon/m/iPLIJGnjh8, zasoby internetu, quizizz.com/admin/quiz/5bce22625f1535001a7c4b2e/bliski-wschod.

Przebieg lekcji

Faza wstępna:

1. Nauczyciel wyświetla na tablicy multimedialnej cele lekcji.
2. Uruchamia na tablicy interaktywnej aplikację Google Earth, a chętny uczeń wyszukuje obszar Bliskiego Wschodu. Dyskusja.

Faza realizacyjna:

1. Nauczyciel na tablicy interaktywnej wyświetla mapę polityczną, na której uczniowie wyszukują państwa Bliskiego Wschodu.
2. Uczniowie pracują w parach. Korzystając z atlasów geograficznych, określają położenie geograficzne Bliskiego Wschodu.
3. Chętny uczeń podchodzi do mapy w celu wskazania elementów położenia geograficznego danego regionu.
4. Na tablicy interaktywnej nauczyciel wyświetla z e-podręcznika mapę hipsometryczną Azji Południowo-Zachodniej. Uczniowie na forum klasy określają środowisko przyrodnicze Bliskiego Wschodu. Cechy charakterystyczne zapisują na mapie mentalnej.
5. Za pomocą atlasów geograficznych uczniowie odczytują strefę klimatyczną i typy klimatów regionu Bliskiego Wschodu.
6. Korzystając z mapy gospodarczej, wyszukują bogactwa mineralne tego obszaru. Wskazują państwa, w których występują największe pokłady surowców mineralnych.
7. Nauczyciel wyświetla na tablicy interaktywnej mapę z e-podręcznika „Izrael obszar konfliktowy”. Uczniowie analizują mapę. Wskazują obszar: Strefy Gazy, Zachodniego Brzegu Jordanu oraz Wzgórza Golan.
8. Nauczyciel wyświetla tabelę z e-podręcznika „Ważniejsze konflikty zbrojne na Bliskim Wschodzie w latach 1948–2014”. Uczniowie odczytują informacje i wyciągają wnioski na forum.

9. Praca w grupach. Opracowanie metaplanu w odniesieniu do problemu: Przyczyny i skutki konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie. 1. Jak jest?; 2. Jak być powinno?; 3. Dlaczego nie jest tak, jak być powinno?; 4. Wnioski i rozwiązania.
10. Za pomocą metody gadająca ściana każda grupa omawia na forum swoją pracę.

Faza podsumowująca:

1. Nauczyciel prosi chętnych uczniów o rozwiązanie testu z lekcji przy użyciu aplikacji Quizizz.com/quizizz.com/admin/quiz/5bce22625f1535001a7c4b2e (test może zmodyfikować, dostosowując do treści z lekcji i do możliwości uczniów).
Uczniowie, aby go rozwiązać muszą mieć połączenie z internetem za pomocą na przykład smartfonu. Po zakończonym teście nauczyciel wraz z uczniami analizuje statystyki wskazane przez system aplikacji, np.: trudność zadań, czas, brak rozwiązań w przypadku niektórych zadań.
2. Nauczyciel ocenia pracę jednej wylosowanej grupy. Prosi uczniów o dokonanie samooceny. Nauczyciel bierze pod uwagę wkład, zaangażowanie i możliwości uczniów.

Komentarz metodyczny

Scenariusz jest uniwersalny, nie zawiera żadnych barier i może być modyfikowany do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz dostosowany do potencjalnych możliwości uczniów.

Scenariusz jest zgodny z wielospecjalistyczną oceną poziomu funkcjonowania ucznia.

Zaleca się wykorzystywanie metody zdań podsumowujących, która uwzględnia SPE uczniów oraz pozwala nauczycielowi na monitorowanie postępów ucznia ze SPE. Metoda zdań podsumowujących polega na poleceniu uczniom dokończenia zdania:

Dziś nauczyłem/łam się.../Zrozumiałem/łam, że.../Przypomniałem sobie, że.../
Zaskoczyło mnie, że.../Dziś osiągnąłem/osiągnęłam cel, gdyż...

lub innego zdania, które wyda się odpowiednie dla uczniów ze SPE, z którymi pracuje nauczyciel. Uczniowie mogą uzupełniać luki sami lub w parach.

Można ich poprosić, aby po kolei przeczytali swoje uwagi lub oddali kartki nauczycielowi. W pracy z uczniami o SPE jednym z najprostszych sposobów dostosowania metod jest modyfikacja ćwiczeń, zadań i poleceń, polegająca na dopasowaniu ich, tak, aby mogły być wykonane przez uczniów o niższym potencjale i zaproponowaniu zadań trudniejszych dla uczniów zdolnych.

Nauczyciel powinien stosować różne techniki pracy z uczniem, uwzględniając SPE: pomoc w czytaniu poleceń i treści zadań, dokładną analizę treści i upewnianie się, że uczeń rozumie, wydawanie krótkich i konkretnych poleceń,

wydłużenie czasu na pracę z tekstem i wykonanie prac pisemnych, sprawdzanie stopnia zrozumienia tekstu i poleceń, zapis trudnych, nowych terminów na tablicy, zwracanie uwagi uczniom na poprawność zapisów oraz wprowadzenie ćwiczeń utrwalających, pomoc w wykonywaniu rysunków, schematów. Przy ocenie ucznia ze SPE obowiązuje zasada indywidualizacji. Wystawiona ocena nie może wynikać z porównania postępów z innymi uczniami, musi być wielostronna. Należy przy jej wystawieniu wziąć pod uwagę indywidualne osiągnięcia ucznia oraz jego nowo zdobyte umiejętności, wkład pracy, zainteresowanie i aktywność na zajęciach. Nauczyciel powinien stosować ocenianie kształtujące, które eliminuje stres związany z ocenianiem. Musi także udzielać informacji zwrotnej dotyczącej wiedzy i umiejętności uczniów w tym uczniów o SPE. Wskazane jest wprowadzenie metody samooceny, między innymi poprzez zaproponowaną technikę zdań podsumowujących. Dobór metod i narzędzi kontroli zależy do nauczyciela, ponieważ to on zna najlepiej potrzeby uczniów.